

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 2.13.193

**Inventaris van het archief van de
Troepencommandant Aruba en Curaçao, 1947-1951**

J. Rijpstra

Nationaal Archief, Den Haag 2008

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Troepencommandant Aruba.....	7
Commandant Autodienst/Motordienst.....	7
Troepencommandant Curaçao.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	8
De verwerving van het archief.....	8
Inhoud en structuur van het archief.....	9
Selectie en vernietiging.....	9
Verantwoording van de bewerking.....	9
Verwant materiaal.....	10
Beschikbaarheid van kopieën.....	10
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
I. Troepencommandant Aruba.....	11
II. Troepencommandant Curaçao.....	15

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Troepencommandant Aruba en Curaçao

Archiefbloknummer:

D98

Omvang:

91 inventarisnummer(s) 0,80 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Ministerie van Overzeesche Gebiedsdelen / Troepencommandant Aruba en Curaçao (1947-1949)

Ministerie van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen / Troepencommandant Aruba en Curaçao (1950-1951))

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief is primair ingedeeld in stukken van de Troepencommandant Aruba en de Troepencommandant Curaçao. In het gedeelte van Aruba bevinden zich tevens de stukken van de Commandant Autodienst Aruba en de Commandant Motordienst van Aruba. De stukken van beide Troepencommandanten gaan nauwelijks over algemene zaken. Er zijn enkele stukken aangaande de organisatie van de Troepen en maandrappporten, maar het overgrote deel van het archief bestaat uit stukken van bijzondere aard.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Troepencommandant Aruba en Curaçao, nummer toegang 2.13.193, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Troepencomm. Aruba en Curaçao, 2.13.193, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

De Antillen en Suriname als onderdelen van het Koninkrijk der Nederlanden raakten met de Duitse aanval op Nederland op 10 mei 1940 betrokken in de Tweede Wereldoorlog. Hoewel de strijd in eerste instantie de gebiedsdelen niet raakte namen de autoriteiten hun maatregelen, mede met het oog op de bauxietwinning en de oliaffinaderij. Een van de maatregelen was de instelling door de gouverneur van een Algemeen Militair Commando op 11 mei 1940. Naast de Nederlandse troepen kwamen ook Franse en Britse troepen onder het commando, later gevolgd door Amerikaanse. Dit leidde tot een gewijzigde bevelsverhouding.

TROEPENCOMMANDANT ARUBA

Op 19 augustus 1942 werd bij beschikking no. 4534 van de Algemeen Militair Commandant (AMC) de Instructie van de Commandant Nederlandse Troepen te Aruba (CNTA) vastgesteld. De CNTA stond administratief rechtstreeks onder de bevelen van de Oudst Aanwezend Zeeofficier Aruba (OAZA) en operatief onder de geallieerde Commander Ground Forces Aruba.

De CNTA was onder andere:

"(...) belast met de regelingen van garnizoensdiensten, wachten, posten en patrouilles (... en ...) met de controle op het gedrag der militairen in het openbaar en op de door den OAZA vastgestelde algemeene regels omtrent passagieren en bezoeken van inrichtingen van vermaak."

In september 1945 werd een eerste aanzet gegeven tot een reorganisatie van de "Troepen" op Aruba. Beoogd werd het oprichten van een vlotte parate eenheid, met grote vuurkracht en mobiliteit, tot het afslaan van eventuele "raids" en het kunnen voorzien in de wachtdiensten. Daartoe werd o.a. de titulatuur van CNTA gewijzigd in Commandant der Troepen op Aruba (CTA).

Bij order nr. 6 van 26 februari 1947 werden door de Commandant Landmacht Curaçao de 1e en 2e Compagnie Nederlandse Troepen Aruba opgeheven en samengevoegd tot de 1e Compagnie. Tevens werd het Commando "Troepencommandant Aruba" ingesteld. Als troepencommandant tevens commandant 1e Compagnie Infanterie Aruba, werd aangewezen de kapitein der Infanterie KL, W.P. Boerma.

De Troepencommandant Aruba (TCA) stond rechtstreeks onder de bevelen van de Commandant Landmacht Curaçao, de latere Commandant Landmacht Nederlandse Antillen. De TCA was tevens Garnizoenscommandant Aruba.

In 1951 is de verdediging van de Nederlandse Antillen overgedragen aan de Koninklijke Marine.

COMMANDANT AUTODIENST/MOTORDIENST

De Autodienst Aruba veranderde op 2 februari 1947 van naam in Motordienst Aruba. De Motordienst was onder bevel gesteld van een zelfstandige Commandant Motordienst. De commandant werd Hoofd Motordienst Aruba genoemd. Hij was belast met de controle op het gebruik en het beheer van alle motorvoertuigen die bij de Motordienst op Aruba waren ingedeeld.

TROEPENCOMMANDANT CURAÇAO

Op 14 juni 1945 vaardigde de Gouverneur van Curaçao een proclamatie uit waarbij de Staat van Beleg werd opgeheven en vanaf 1 augustus werd een begin gemaakt met de demobilisatie van de Vrijwilligerskorpsen Curaçao en Aruba en de Schutterij.

De minister van Marine wenste zo spoedig mogelijk de AMC terug te trekken. Ook de minister van Overzeese Gebiedsdelen vond dat voor de handhaving van de AMC geen voldoende grond meer aanwezig was. De taak van hoogste militaire gezaghebber diende te worden uitgeoefend door een officier van de landmacht.

In afwachting van de definitieve opheffing bepaalde de AMC dat vanaf 1 februari 1947 alle landmachtaangelegenheden rechtstreeks behandeld zouden worden door de luitenant-kolonel van de Generale Staf F.H.W.C.J. van Dun als Commandant Landmacht Curaçao.

De Troepencommandant Curaçao stond rechtstreeks onder de bevelen van de Commandant Landmacht Curaçao, de latere Commandant Landmacht Nederlandse Antillen. De Troepencommandant Curaçao was tevens Garnizoenscommandant Curaçao.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Overbrenging van een overheidsarchief

Inhoud en structuur van het archief

SELECTIE EN Vernietiging

Er heeft geen selectie voor vernietiging plaatsgevonden. Slechts enkele dubbele exemplaren zijn vernietigd. Het archief heeft bij de overdracht een omvang van 0,7 strekkende meter.

Verantwoording van de bewerking

De archieven van de Troepencommandant Aruba en Curaçao zijn als zodanig bij een inventarisatie van het depot bij het Centraal Archiefdepot (CAD) aangetroffen. De archieven, hoewel behorende tot de landmacht, vormden een onderdeel van een door het toenmalige Instituut voor Maritieme Historie ingeleverde collectie archiefbescheiden betreffende de gebiedsdelen Curaçao en Suriname. Deze collectie werd in 1995 overgedragen aan het CAD. Gezien de omvang van de twee archiefjes is besloten deze in een plaatsingslijst te beschrijven.

Verwant materiaal

2.13.33, Inventaris van het archief van het Ministerie van Marine: (Militaire) instanties en Onderdelen in de Gebiedsdelen Curaçao en Suriname, 1934-1947.

BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

I. TROEPENCOMMANDANT ARUBA

1	Stukken betreffende het tenue en onderscheidingstekens.
1947-1950	1 omslag
2	Stukken betreffende de organisatie van de troepen op Aruba.
1947	1 omslag
3	Stukken betreffende instructies, voorschriften en consignes van de Algemeen Militair Commandant, Commandant Landmacht Curaçao en Commandant Landmacht Nederlandse Antillen.
1947-1950	1 omslag
4	Handleiding bij militaire dienstcorrespondentie ten behoeve van het Commando Landmacht Curaçao.
1947	1 stuk
5	Stukken betreffende de opheffing van het Algemeen Militair Commando en de daaruit voortvloeiende reorganisatie.
1947	1 omslag
6	Stukken betreffende het ongeoorloofd vernietigen van archiefbescheiden.
1947	1 omslag
7	Circulaire inzake de opening van het fort Beekenburg als recreatieoord voor de militairen van de Landmacht Curaçao.
1947	1 stuk
8	Circulaire inzake de oprichting van een korpsbibliotheek, met bijlage.
1947	1 stuk
9	Brief van de Commandant Landmacht Curaçao inzake de opheffing van het Detachement Bonaire.
1947	1 stuk
10	Brief van de Commandant Landmacht Curaçao inzake de oprichting van club Marijke, met bijlage.
1947	1 stuk
11	Brief van de Commandant Landmacht Curaçao inzake goedkeuring van de oprichting van een militaire belangenvereniging, met bijlage.
1947	1 stuk
12	Stukken betreffende de geestelijke verzorging van militairen op Aruba en Curaçao.
1947, 1949-1950	1 omslag
13	Stukken betreffende de begroting van de Landmacht Nederlandse Antillen.
1947-1948, 1950	1 omslag

-
14	Stukken betreffende het waarnemen en overdragen van het commando.
1947-1948, 1950-1951	1 omslag
15	Circulaires inzake beschikkingen van ontheffing en benoeming in diverse functies.
1947-1950	1 omslag
16	Maandrapporten.
1947-1951	1 omslag
17	Aantekening van de troepencommandant betreffende een toespraak tot de manschappen over een gebrek aan controle en de slappe en beroerde uitvoering van orders en bevelen.
1948	1 stuk
18	Stukken betreffende de aflossing van oorlogsvrijwilligers.
1948	1 omslag
19	Stukken betreffende de alarmregeling bezetting vliegveld Dakota.
1948	1 omslag
20	Stukken betreffende de naamswijziging van het gebiedsdeel Curaçao in Nederlandse Antillen.
1948	1 omslag
21	Circulaire inzake de begroting van de Dienst Welzijnszorg over 1948, met bijlage.
1948	1 stuk
22	Circulaire inzake de werkwijze van de Sociale Dienst.
1948	1 stuk
23	Circulaire inzake een beschikking van de gouverneur van Curaçao betreffende de verandering van de titulatuur van de Commandant Compagnie Mariniers.
1948	1 stuk
24	Brief van de Commandant Landmacht Curaçao inzake de infanterie opleiding van de luchtdoelartillerie, met bijlage.
1948	1 stuk
25	Brief van de Commandant Landmacht Nederlandse Antillen inzake de splitsing van de tot dan toe gecombineerde functie Commandant Radiosectie Aruba en Commandant Verbindingsdienst Aruba.
1948	1 stuk
26	Korpsorders.
1948-1949	1 omslag
27	Stukken betreffende de Voedingscommissie.
1948-1950	1 omslag
28	Jaarverslag van de Dienst Welzijnszorg Aruba.
1949	1 stuk
29	Sterktestaten.	

	1949	1 omslag
30	Stukken betreffende de financiële verantwoording van de Troepencommandant Aruba. 1949	1 pak
31	Stukken betreffende overzichten van de werkzaamheden van de Afdeling Genie, Dienst Aruba. 1949	1 omslag
32	Circulaire van Th.A.J. van Erp, commissaris van politie, inzake de reorganisatie van de politie op Aruba. 1949	1 stuk
33	Brief van de Commandant Landmacht Nederlandse Antillen inzake de overname en overgave van de geneeskundige dienst van dr. Dussenbroek aan dr. Volmer. 1949	1 stuk
34	Brief van de Commandant Landmacht Nederlandse Antillen inzake een instructief en informatief stencil over Aruba voor nieuwe rekruten, met bijlage. 1949	1 stuk
35	Stukken betreffende de commandovoering, aflossing, opheffing en afwikkeling van de landmacht in de Nederlandse Antillen. 1949, 1951	1 omslag
36	Ontschepingorders. 1949-1950	1 omslag
37	Rapporten van de Militair Geneeskundige Dienst Aruba. 1949-1950	1 omslag
38	Stukken betreffende alarmoefeningen. 1949-1950	1 omslag
39	Circulaire inzake de consequenties van de reorganisatie van het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger (KNIL) voor de landmacht van Suriname en de Nederlandse Antillen. 1950	1 stuk
40	Circulaire inzake de instelling van een commissie van onderzoek naar de negatieve geest onder het kader en de troepen. 1950	1 stuk
41	Notulen van stafvergaderingen. 1950-1951	1 omslag
42	Kantbrief inzake het verzoek tot het voorlezen van de dagorder van de gouverneur bij zijn aftreden als zodanig. 1951 Commandant Autodienst Aruba	1 stuk
43	Stukken betreffende benoemingen in en ontheffingen uit diverse functies bij verschillende onderdelen.	

	1947 Commandant Motordienst Aruba	1 omslag
44	Instructies, regelingen, orders en bekendmakingen van de Commandant Landmacht Curaçao (CLC). 1947	1 omslag
45	Stukken betreffende benoemingen in en ontheffingen uit diverse functies bij verschillende onderdelen. 1947	1 omslag
46	Circulaire van de CLC inzake de wijziging van de naam van de 1 en 2 Compagnie Oorlog Vrijwilligers in respectievelijk 2 Compagnie Infanterie Curaçao en 2 Compagnie Infanterie Aruba. 1947	1 stuk
47	Stukken betreffende voorschriften inzake het dragen van uniformen en onderscheidingstekens. 1947	1 omslag
48	Stukken betreffende het aangaan door onderofficieren van een "kort verband" bij het KNIL. 1948	1 omslag
49	Circulaire van de CLC inzake de wijziging van de naam van het gebiedsdeel Curaçao in Nederlandse Antillen, afschrift. 1948	1 stuk
50	Circulaire van de CLC inzake vrijstelling van betaling van invoerrechten door repatriërende militairen, afschrift, met bijlage. 1948	1 stuk

II. TROEPENCOMMANDANT CURAÇAO

51	Brief aan de gouverneur inzake een reorganisatie van de Dienst Ontwikkeling en Ontspanning, minuut, met bijlage.
1947	1 stuk
52	Stukken betreffende de organisatie en formatie van de landmacht in het gebiedsdeel Curaçao.
1947	1 omslag
53	Brief van de Troepencommandant Curaçao inzake de indeling van de 2 Compagnie Infanterie Curaçao.
1947	1 stuk
54	Stukken betreffende verbintenissen bij de Koninklijke Landmacht.
1947	1 omslag
55	Stukken betreffende de opleiding tot vuurwerkers.
1947-1948	1 omslag
56	Stukken betreffende de formatie van een vast detachement te Bonaire.
1947-1949	1 omslag
57	Stukken betreffende gouvernementswoningen voor militair personeel van de landmacht.
1947-1949	1 omslag
58	Instructies, regelingen, orders en bekendmakingen.
1947-1950	1 omslag
59	Begrotingen van de Landmacht Nederlandse Antillen.
1947-1951	1 omslag
60-64	Maandrapporten van diverse onderdelen.
1947-1951	2 omslagen, 2 pakken en 1 stuk
60	1947	
61	1948	
62	1949, pak	
63	1950, pak	
64	1951, stuk	
65	Correspondentie met de gouverneur inzake het verstrekken van mobilisatiegegevens aan de Nederlandse Ambassadeur te Washington.
1948	1 omslag
66	Stukken betreffende de overdracht van het Troepencommando Aruba.
1948	1 omslag
67	Circulaire inzake de taken en de werkwijzen van de Sociale Dienst, afschrift.
1948	1 stuk
68	Circulaire inzake de waarneming der werkzaamheden van de Troepencommandant Curaçao gedurende zijn afwezigheid, met bijlage.	

	1948	1 stuk
69	Stukken betreffende militaire radioverbindingen. 1948	1 omslag
70	Brief van de Chef van de Generale Staf, houdende aanbieding van een rapport over een vergelijking van Engels en Amerikaans materieel, met bijlage. 1948	1 omslag
71	Brieven aan de gouverneur inzake een regeling met betrekking tot het verlenen van militaire bijstand, minuten. 1948-1949	1 omslag
72	Stukken betreffende de discipline bij bewaking van (militaire) objecten. 1948-1949	1 omslag
73	Stukken betreffende de samenstelling van de Landmacht Nederlandse Antillen. 1948-1949	1 omslag
74	Stukken betreffende een onderzoek naar de kwaliteit van de bij de Landmacht Nederlandse Antillen aanwezige handvuurwapens. 1948-1949	1 omslag
75	Stukken betreffende bezoldigingen en vergoedingen van personeel Suriname en Nederlandse Antillen. 1948-1949, 1951	1 omslag
76	Stukken betreffende gegevens over aanwezig (luchtdoel)geschut en materieel van de Landmacht Nederlandse Antillen. 1948-1950	1 omslag
77	Brief aan de gouverneur inzake de opstelling van batterijen, minuut, met bijlagen. 1949	1 stuk
78	Brief aan de gouverneur inzake een interim-regeling voor Suriname en de Nederlandse Antillen met betrekking tot de defensie. minuut. 1949	1 stuk
79	Stukken betreffende de "Landsverordening op de staat van oorlog en beleg". 1949	1 omslag
80	Stukken betreffende de organisatie van het Ondersteuningspeloton. 1949	1 omslag
81	Stukken betreffende het eigendomsrecht van goederen van de voormalige Schutterij. 1949	1 omslag
82	Stukken betreffende het voeren van een commandovlag, door de Commandant Landmacht Nederlandse Antillen. 1949	1 omslag
83	Brief van de Toegevoegde Stafofficier der 6e afdeling van het Ministerie van Overzeese Gebiedsdelen inzake de persoonlijke standaard uitrusting van de naar	

	Indonesië vertrekkende militairen, minuut, met bijlagen. 1949	1 stuk
84	Brief van de Troepencommandant Aruba met opgave van personeelsgegevens voor het stamboek, met bijlage. 1949	1 stuk
85	Stukken betreffende het toelaten van vreemde (militaire) vliegtuigen en schepen. 1949-1951	1 omslag
86	Stukken betreffende de herziening van de wetgeving op het punt van toelating van vreemde militaire vliegtuigen en oorlogsschepen. 1949-1951	1 omslag
87	Processen-verbaal van overgave en overname van fondsen, materieel en archief van het Troepencommando Aruba, de 2 Compagnie Infanterie Aruba en het Garnizoenscommando Aruba. 1950	1 omslag
88	Brief aan de gouverneur inzake de bewaking van marineobjecten op Curaçao door de landmacht, minuut, met bijlage. 1950	1 stuk
89	Verslagen van stafvergaderingen. 1950-1951	1 omslag
90	Memorandum van het hoofd van de Dienst Verpleging en Algemene Uitrusting te Curaçao inzake werkzaamheden. 1951	1 stuk
91	Brieven van de procureur-generaal, houdende aanbieding van politieke maandoverzichten van de Nederlandse Antillen en omstreken, met bijlagen. 1951	1 omslag